

HÖGSKOLAN
DALARNA

Bedömning – för kunskapsutveckling

- Anna Teledahl, Högskolan Dalarna

Innehåll

- Teoretiska grunder för bedömning
 - bedömarkompetens
- Centrala begrepp
- Formativ bedömning

Bedömning - bedöma

- Det man gör när man tittar på, tolkar, förstår ett av elever producerat underlag och jämför med något till exempel kriterier eller andra elever (verb)
- Det som är resultatet av det man gjorde ovan, ett betyg, ett omdöme, ett testresultat, en tanke, en ifylld matris eller en idé (substantiv)

En teoretisk grund

Individer besitter **vid en specifik tidpunkt** kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor som är möjliga att upptäcka och mäta.

Det primära syftet med bedömning är att upptäcka och mäta dessa.

Lärare och bedömning

- Lärare spenderar mellan $1/3$ och $1/2$ av sin arbetstid involverade i någon typ av bedömning (Stiggins & Conklin)
- Bedömning tar allt större plats i den svenska skolan (Tholin)
- Bedömning är svårt och lärare vet förhållandevis lite om bedömning (Louden et al., Matters, Popham)

Bedömningens funktioner

HÖGSKOLAN
DALARNA

Kontroll	Inläring och medvetandeskapande
Bedömning som kunskapskontroll	Bedömning som källa till motivation
Bedömning som styrinstrument	Bedömning som inläringstillfälle
Bedömning som klassificering av studenter (urvalsinstrument)	Bedömning som feedback till lärare och student
Bedömning som ett statistiskt instrument	Bedömning för självinsikt
Bedömning för att upprätthålla en standard	Bedömning för att befästa

Bedömarkompetens

HÖGSKOLAN
DALARNA

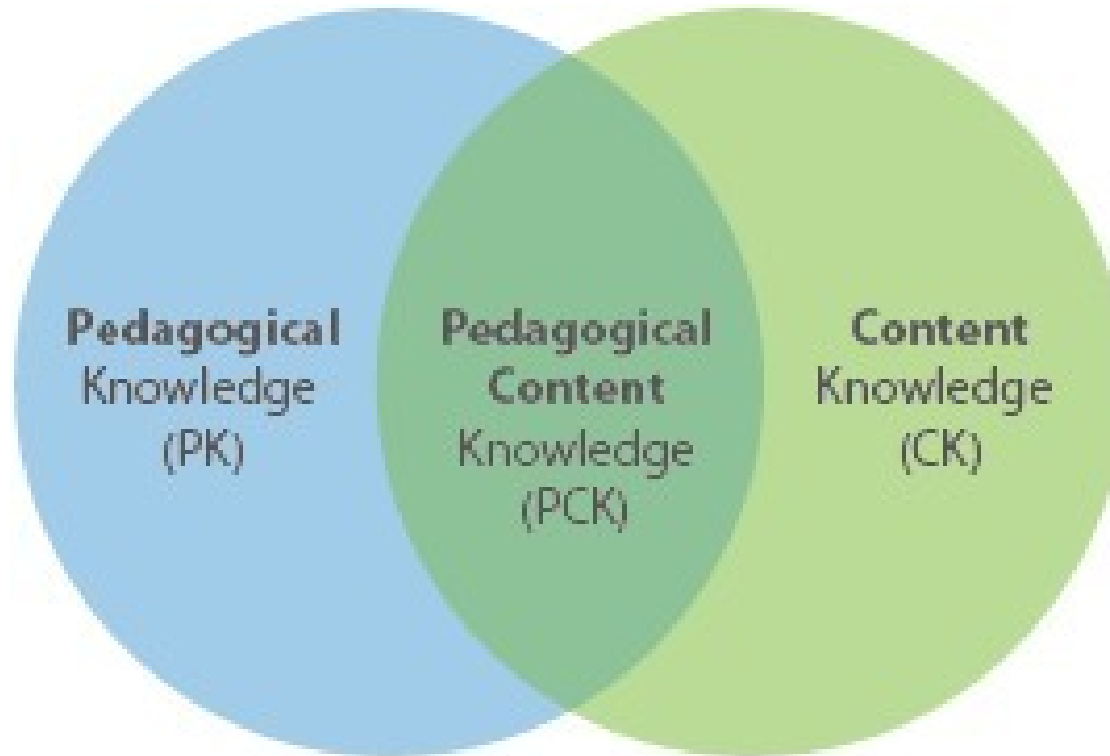
Innefattar förmåga att:

- välja och utveckla utvärderingsmetoder som är lämpliga som underlag för att fatta olika beslut
- administrera, tolka och bedöma resultaten av externa och egenproducerade bedömningsmetoder
- använda bedömningsresultat för att fatta beslut
- utveckla lämpliga betygsättningsmodeller som baseras på bedömningsunderlag
- kommunicera bedömningens resultat till elever, föräldrar samt andra lekmän och utbildare
- identifiera oetiska och/eller olämpliga bedömningsmetoder eller användande av information

(Brookhart, 2001)

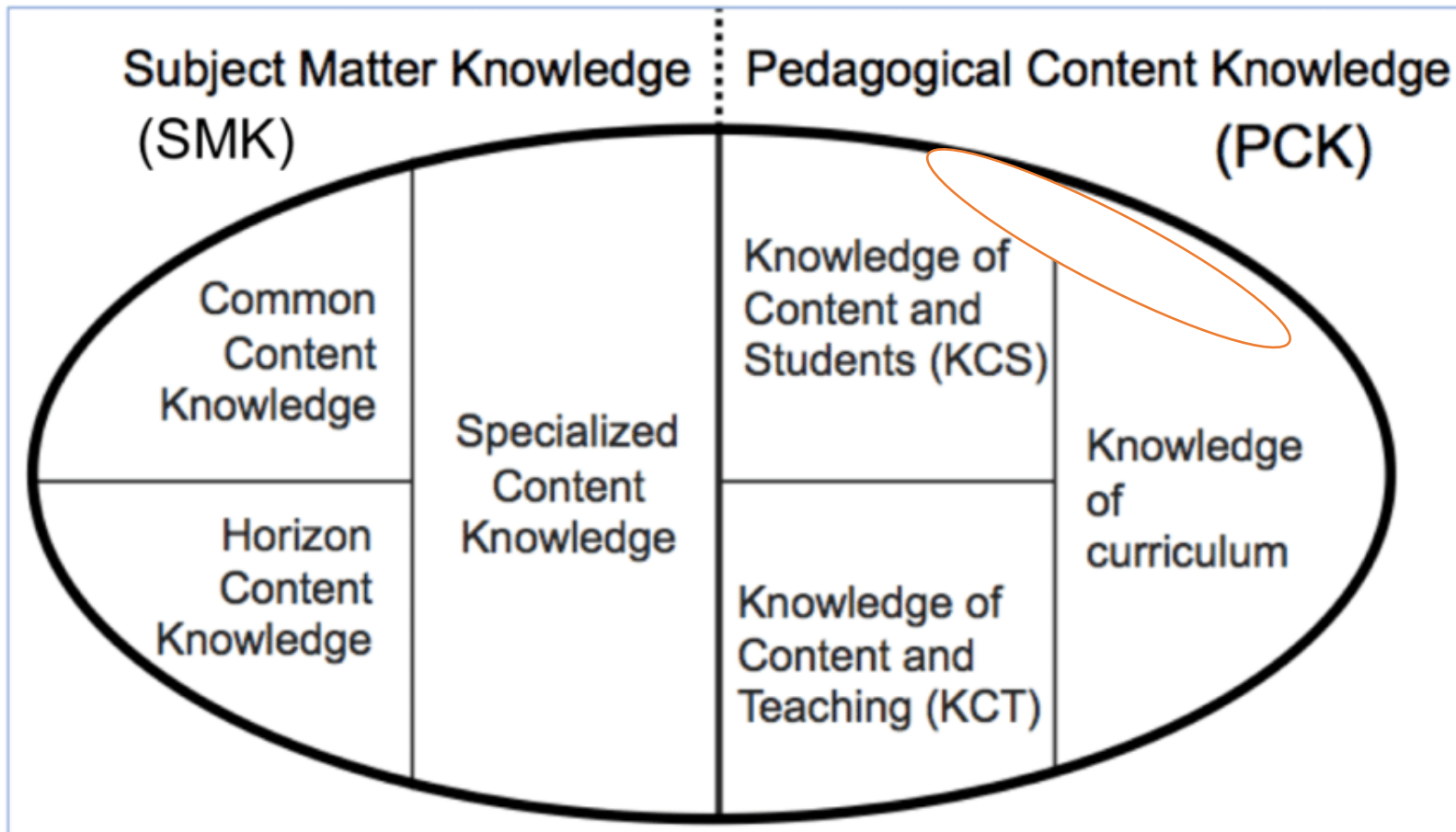

Bedömarkompetens i ett ämne

Bedömarkompetens i ett ämne

Fråga 1 för diskussion

Vilken bedömarkompetens har vi och vad behöver vi utveckla?

Centrala begrepp

- **Formell – Informell bedömning**
- **Kontinuerlig – Slutlig bedömning**
- **Validitet**
- **Reliabilitet**
- **Objektivitet**

Formell – Informell bedömning

HÖGSKOLAN
DALARNA

Kontinuerlig – Slutlig bedömning

HÖGSKOLAN
DALARNA

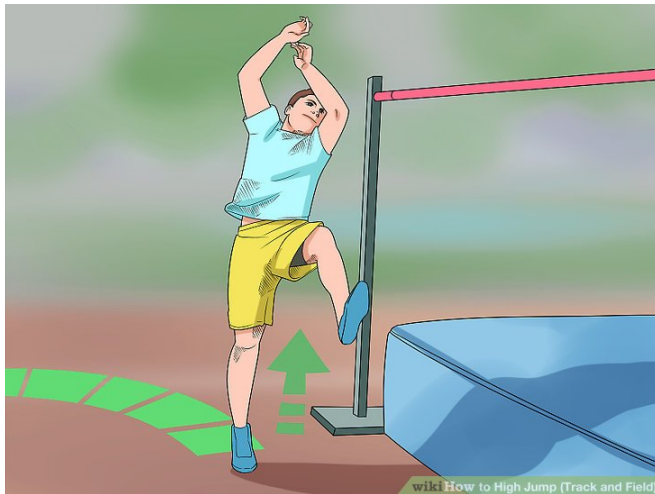
Reliabilitet – Validitet – Objektivitet

Validitet

Giltighet – har jag mätt det jag skulle mäta?

När man inte kan veta med säkerhet måste man sträva efter att validera sina antaganden genom att försäkra sig om att det finns flera olika bevis som stöder dessa medan alternativa antaganden har sämre stöd.

HÖGSKOLAN
DALARNA

Reliabilitet

Trovärdighet – kan man lita på mina resultat?

Intra-reliabilitet – jag gör samma bedömning som jag gjort tidigare med liknande underlag

Inter-reliabilitet – andra gör samma bedömning som jag, vi bedömer lika

HÖGSKOLAN
DALARNA

Objektivitet

Ovidkommande faktorer påverkar inte min bedömning

Kön, ålder, förväntningar, socioekonomisk bakgrund, normer.

Fråga 2 för diskussion

Vad av det som just avhandlades reagerade du på?

Varför reagerade du?

Behöver du eller ditt kollegium diskutera några av dessa dilemman?

Summativ – Formativ bedömning

Form

Hur går det till att bedöma? Vilken form har bedömningen?

Summativ

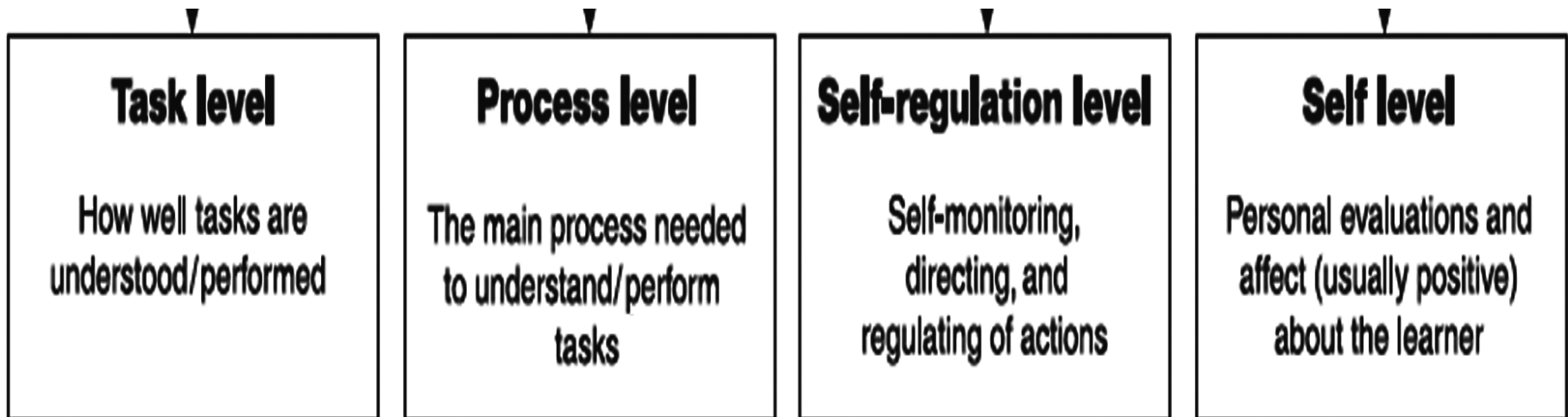
Syfte

**Vad ska bedömningen användas till?
Ska den användas för att framtiden ska se annorlunda ut än den annars skulle gjort?**

Formativ

Mot vad kan feedback riktas?

	Feed-back	Feed-forward
Uppgiftsnivå	<ul style="list-style-type: none">• Fokuserar på något specifikt i den aktuella uppgiften.• Korrigerar.• Ger lösningar.• Lotsar, ger tips som tydligt leder mot ett visst svar eller strategi, specifik för uppgiften.	<ul style="list-style-type: none">• Ger eleven tips på uppgifter hen kan göra för att lösa liknande uppgifter bättre.• Tipsar om givna strategier, metoder mm., enbart för denna eller liknande uppgifter.
Processnivå	<ul style="list-style-type: none">• Uppmärksammar process, strategi, angreppssätt.• Ger generaliserbara tips, även om de till synes är riktade mot den aktuella uppgiften• Frågar efter betydelser och definitioner av olika begrepp.	<ul style="list-style-type: none">• Framåtsyftande rörande strategier; “när du arbetar vidare”, “när du möter”.
Metakognitiv nivå	<ul style="list-style-type: none">• Ger återkoppling som syftar till att eleven utvecklar sin förmåga att själv upptäcka fel mm.• Stöttar eleven att hen själv granskar sina lösningar.• Uppmanar till kontrollräkning.	<ul style="list-style-type: none">• Stöder eleven att använda självreglerande verktyg och utveckla strategier för det egna lärandet i det fortsatta arbetet.
Individnivå	<ul style="list-style-type: none">• Innehållet i återkopplingen relaterar enbart på individen. “Bra jobbat!”	<ul style="list-style-type: none">• Framåtsyftande rörande individen. “Du behöver jobba hårdare!”, “Fortsätt så här!”

Ett formativt arbetssätt

HÖGSKOLAN
DALARNA

1. Läraren genomför den formativa bedömningen genom att samla belägg för elevens lärande och därefter anpassa undervisningen efter identifierade behov hos eleven, eller en grupp av elever
2. Lärare ger feedback till elever för att föra lärandet framåt, det vill säga information från en person eller ett material som berör någons prestation eller förståelse
3. Elevens modifierar sitt eget arbete baserat på självbedömning (självreglerat lärande)
4. Elever använder varandra som resurser vid lärande genom kamratbedömning eller kamratstödande lärande

Fråga 3 för diskussion

Formativa arbetssätt är svåra att etablera, varför är det så?

Hur kan man övervinna dessa utmaningar?

HÖGSKOLAN
DALARNA

Tack